



Kvenlandsforbundet
Kveenimaa-yhdistys
c/o Bjørnar Seppola
9143 SKIBOTN
bjseppola@hotmail.com

29.feb 2020

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Hørings svar - Forslag til lov om endringer i sameloven mv. (konsultasjoner)

A- og B-borgere av kongeriket

FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, ILOs (International Labour Organization) konvensjon 169 er hovedrettskilden til konsultasjonsretten for en utpekt minoritet i Norge som nå forsøkes implementert i norsk lov. FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter er en del av norsk lov. Det er ikke ILO 169, som kun er ratifisert av 22 land.

ILO konvensjonen 169 har aldri blitt ratifisert av verken Sverige eller Finland.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har en motstridende bruk av disse to tunge rettskildene. Spesielt artikkel 27 i FN konvensjonen veier tungt sammen med ILO 169 når samene skal ha konsultasjonsrett.

Når departementet avfeier kvenenes/norskfinnenes krav på konsultasjonsrett så sier man det er fordi kvener/norskfinner ikke faller inn under ILO 169. Man nevner ikke at kvenene/norskfinnene også har rettigheter i henhold til FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Dette er svært kritikkverdig da kvener/norskfinner og samer holder til i samme region. Den forskjellsbehandlingen som foregår av to forskjellige etniske minoriteter med base i nord er et folkerettsbrudd. Konsultasjonsretten til samene er en ny lovfesting av at vi har A- og B-borgere i Norge.

Departementet påstår at kvener/norskfinner ikke er urfolk. Men dette er ikke utredet, på tross av flere innstendige krav om det. At kvener/norskfinner ikke er urfolk er vitenskapelig utenkelig ut i fra de politiske kriteriene som i dag ligger til grunn for en slik kategorisering.

Det første Samerettsutvalget stilte spørsmål om ikke kvenenes/norskfinnenes rettigheter burde vært utredet. Det andre Samerettsutvalget er enda mer kun fokusert på det samiske. Man ser at utvalget har bestått av personer med ensidig pro-samiske syn i enda større grad enn det første. Grunnlaget for lovforslaget er derfor lite nyansert. Man misbruker ILO 169. Den er ikke beregnet på velferdsnorge, den tolkes altfor vidt, og den gis altfor stor juridisk tyngde.

Amnesty International sier at det er et sted mellom 300 og 370 millioner mennesker som faller inn i kategorien – *indigenous peoples*. Statene er gitt av folkeretten anledning til å finne fleksible løsninger på alvorlige utfordringene de berørte minoritetene møter i hverdagen. ILO 169 blir brukt i dette øyemed. Utfordringene er i grove trekk:

- Fattigdom
- Helse
- Utdanning
- Maktutøvelse

På ingen av disse punktene har samene det verre enn majoritetsbefolkningen eller andre i Norge.

Vi stiller oss sterkt tvilsom til å bruke lovverk, og tolkninger rundt disse, som i stor grad er rettet mot folkegrupper og minoriteter som er svært fattige, mangler utdanning, har dårlig helse og som ikke når opp i demokratiske beslutningsprosesser; for positivt å diskriminere en utpekt etnisk gruppe i Norge.

Ingen konvensjon tillater positiv diskriminering som går på bekostning av sterke og reelle interesser andre folkegrupper har. Å lovfeste nok et permanent positiv diskrimineringsverktøy synes meningsløst.

Konsultasjonsretten gir samene en enda større mulighet til styre politiske prosesser til fordel for samiske interesser på bekostning av spesielt kvener/norskfinner. Dette er et reelt problem.

Det er i realiteten lettere for samepolitikere å få skoloring, komme seg frem, og påvirke politikken da samiske tiltak har minst 25 ganger mer midler å rutte med enn for eksempel kvener/norskfinner. Disse midlene kommer på toppen av de allmenne ordningene samene kan benytte seg av.

Mens Sametinget har brukt millioner av kroner på juridisk kompetanse i samarbeid med SAMI i kommunal- og moderniseringsdepartementet om dette lovforslaget, sitter tilfeldige kvener/norskfinner på dugnad sene kveldstimer og skal argumentere mot noe som allerede er avgjort.

Samene vil ofte kunne sitte på begge sidene av bordet når det skal «konsulteres». For eksempel er fylkesrådsleder i Troms og Finnmark fylkeskommune Bjørn Inge Mo en markant samepolitiker med fartstid på Sametinget. Han er ikke den eneste samepolitikeren som er i fylkesrådet i Troms og Finnmark fylkeskommune. Statssekretæren i departementet som har jobbet med lovforslaget er

samisk. Det norske demokratiske system er godt nok som det er og samenes tilstedeværelse i det ordinære politiske systemet er mer enn godt nok til å ivareta samenes interesser.

Konsultasjonsplikten til staten, fylker, kommuner og andre ovenfor samene vil i stor grad avgjøre politiske saker uten at kvener/norskfinner har mulighet til påvirke saker med betydning for oss. Nå som regjeringen legger frem forslag på ny lov, da er løpet allerede stort sett kjørt.

Konsultasjonsplikten inntreffer når saker «kan få direkte betydning» for samene. Det vil i praksis kunne bety at alt har en betydning. Og da kan samene styre beslutningsprosesser som i stor grad også gjelder kvener/norskfinner. For oss så blir dette en lovfestet rett til prosessdoping forbeholdt en etnisk minoritet.

Konsultasjonsretten kommer til å bli en vare. Det vil lønne seg å være samisk og dette kan bli utnyttet av ikke-samiske interesser.

Vårt forslag:

Lovforslaget forkastes i sin helhet

Mvh,
Kvenlandsforbundet

v/Bjørnar Seppola (leder)
Rune Bjerkli (sekretær)